BAB VIII

KEWAJIPAN NEGERI-NEGERI UNTUK MEMATUHI PERLEMBAGAAN DAN KEBOLEHAN PARLIMEN MEMBUAT UNDANG-UNDANG SUPAYA PERLEMBAGAAN DI PATUHI

Adalah menjadi kewajipan Negeri-negeri untuk mematuhi Perlembagaan, bukan sahaja Perlembagaan Pusat tetapi juga Perlembagaan mereka sendiri.[1] Dalam semua Negeri di Semenanjung peruntukan-peruntukan dalam Bahagian 1, Jadual Kelapan juga telah dimasokkan.

Dalam menjalankan pentadbirannya mengenai perkara-perkara yang termasuk di dalam bidangkuasanya, Negeri-negeri tidak-lah boleh mengenepikan begitu sahaja peruntukan Perlembagaan. Tetapi timbul soalan disini iaitu andainya sebuah Negeri itu pada lazimnya tidak mematuhi Perlembagaan, apakah tindakan yang boleh dibuat supaya peruntukan Perlembagaan itu dipatuhi? Jawapan-nya ialah Parlimen boleh dengan undang-undang membuat peruntukan supaya peruntukan Perlembagaan itu dipatuhi. Soalan timbul pula iaitu pernahkah keadaan yang demikian timbul?

Keadaan yang demikian memang telah timbul pada tahun 1961. Tengku Abdul Rahman dalam satu kenyataan akhbar menyatakan:[2]

---

[1] Perlembagaan, Perkara 71(3).

[2] Straits Times, September 20, 1961.

"... [illegible] Perlembagaan [illegible]
[illegible] Sultan [illegible]
[illegible]:

1. [illegible] Negeri tidak bersidang sejak bulan Februari tahun ini;

2. Mesyuarat Majlis Kerja Kerajaan Negeri telah tidak bermesyuarat dengan tetap;

3. Keputusan-keputusan yang diambil oleh Dewan Negeri dan Majlis Kerja Negeri tidak dilaksanakan;

4. Menteri Besar, [illegible], tidak menjalankan nasihat Sultan untuk mengadakan lebih mesyuarat;

5. Menteri Besar, [illegible], tidak [illegible] Mesyuarat Majlis Kerja Negeri dan beberapa hal tidak di [illegible] Negeri (Terengganu) tanpa persetujuan Sultan.

Selanjutnya [illegible] menyatakan: "[illegible] tidak [illegible] dalam Perlembagaan yang mana dengannya Kerajaan Negeri boleh dijalankan."
Tengku menambah:

"[illegible] Itu telah tidak dijalankan secara Perlembagaan [illegible]."

Tengku [illegible] menegaskan juga bahawa [illegible] dalam Perlembagaan untuk membubarkan Kerajaan [illegible] mengenai Kerajaan Negeri [illegible] untuk [illegible]

yang mereka perintah boleh dipantang.

Mengikut Perlembagaan Terengganu, Dewan Negeri hendaklah bersidang dalam masa enam bulan selepas sidang yang terakhir dan Majlis Negeri sekali dalam masa dua bulan,[3] disini walaupun jelas bahawa peruntukan Perlembagaan tidak dipatuhi, namun pihak Kerajaan Pusat ataupun Parlimen yang dikuasai oleh Kerajaan Pusat tidak cuba membuat undang-undang seperti menggantung Kerajaan Terengganu, sedangkan dalam mengikut peruntukan Perkara 71(3) Parlimen boleh membuat undang-undang bertujuan supaya Kerajaan Terengganu mematuhi Perlembagaan.

Mungkin juga ada lacunae dalam Perlembagaan Negeri ini (Malaysia). Tidak seperti di India[4] jika sebuah Kerajaan Negeri itu gagal ditadbir mengikut peruntukan Perlembagaan, maka Pusat boleh mengambil alih seluruh Kerajaan Negeri itu. Sementara itu di Amerika Syarikat[5] Kerajaan Pusat adalah dipertanggungjawabkan untuk mengekalkan bentuk Kerajaan Republik, sementara di Australia[6] kuasa executive pusat adalah meliputi kepada pelaksanaan (execution) dan pengekalan (maintenance) Perlembagaan.

---

[3] Perlembagaan Terengganu, Perkara XLIV dan Perlembagaan Terengganu 1911, Bab 42. Sumber: Malayan Constitutional Documents Volume 2.

[4] Perlembagaan India, Perkara 356.

[5] Perlembagaan Amerika Syarikat, Perkara IV, Seksyen 4.

[6] Perlembagaan Australia, Seksyen 61.

Mungkin juga pihak Pusat menyedari bahawa semata-mata kekuasaan Majlis Mesyuarat dan Dewan Negeri tidak bercanggah seperti kenyataannya tidaklah memerlukan Pusat membuat undang-undang untuk menjamin dan menentukan bahawa peruntukan Perlembagaan dipatuhi di Terengganu. Tetapi fakta yang tidak boleh dilupakan ialah Terengganu pada masa ini adalah dikuasai oleh Parti Islam Setanah Melayu, sedangkan Pusat adalah dikuasai oleh Perikatan (U.M.N.O., M.C.A. dan M.I.C.). Sebarang tindakan oleh Pusat yang bertujuan untuk melihat dan menentukan bahawa peruntukan Perlembagaan dipatuhi mungkin akan ditafsirkan dari sudut yang lain sebagai mempunyai tujuan politik. Mungkin kerana alasan-alasan ini adalah maka Perikatan tidak membuat undang-undang untuk menggantungkan Kerajaan Terengganu. Selain dari itu mungkin juga Kerajaan atau Penasihat Undang-undang tidak sedar akan adanya peruntukan seperti Perkara 71(3) di Malaya.[7]

Dalam keadaan seperti ini dan pada ketika ini mungkin Perisytiharan Darurat tidak dapat menyelesaikan keadaan. Ini kerana darurat telah pun tamat pada Julai 1960.[8]

Perisytiharan Darurat jika dibuat juga akan hanya menguntungkan Kerajaan dalam pandang [illegible] mereka menentang Kerajaan.

---

[7] Malaysia belum ditubuhkan pada masa itu.

[8] Lihat L.N. 185, 30hb Julai 1960.

Mungkin juga Tengku cuba menunjukkan suatu convention disini, bahawa bolehlah dinafikan maka kedudukan Perkara 71(3) akan menjadi tema-tema itu yang mana satukah yang lebih utama. Adakah Perlembagaan atau convention? Jika dinyatakan bahawa conventionlah yang utama, maka ini dengan jelas sekali mengingkari Perlembagaan.[9] Bagaimanapun kedudukan di Terengganu ini akhirnya diselesaikan dengan cara politik apabila Kerajaan PAS pimpinan Encik Daud Samad telah ditumbangkan oleh Perikatan di bawah Tuan Ibrahim Fikri, ini terjadi apabila beberapa orang Ahli Dewan dari PAS melompat menjadi UMNO.

Walaupun dalam Kenyataan akhir Tengku menyatakan bahawa peruntukan sepatutnya di masukkan untuk membolehkan Kerajaan menggantung Kerajaan Negeri, tetapi nampaknya sehingga sekarang ini tidaklah apa-apa telah dibuat untuk memberikan kuasa yang jelas kepada Parlimen atau Yang Di Pertuan Agung dalam menjalankan tugas executivenya menggantung mana-mana Perlembagaan atau pentadbiran sesuatu Negeri.

---

[9] Perkara 4, menyatakan bahawa "Perlembagaan ini adalah undang-undang utama Persekutuan."

PENUTUP

Federalisma sekalipun tidak diikuti dengan ketatnya di Malaysia, namun untuk mengatakan Malaysia bukan sebuah Negara Persekutuan adalah hanya akan menyebabkan peguam-peguam Perlembagaan tertawa. Kesukaran yang dihadapi oleh Kerajaan Pusat untuk membuat undang-undang yang sama mengenai Pentadbiran Undang-undang Islam yang meliputi seluruh negara menunjukkan bahawa "perkara negeri" ini tetap terpelihara. Malah Kedah adalah enggan menyertai Majlis Kebangsaan Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Barat dan Kerajaan Pusat pula tiada cuba memaksa Kedah untuk menjadi ahli. Adanya perkara ini sekurang-kurangnya menjadi bukti bahawa dalam perkara-perkara yang di dalam bidangkuasa Negeri-negeri, kedaulatan mereka mengenainya adalah masih terjamin.

Biarpun Pusat mempunyai kuasa untuk mengawal pentadbiran Negeri-negeri, tetapi kerana kawalan ini (setakat yang di ketahui) tidak pernah dilaksanakan di luar batas-batas yang munasabah seperti tekanan inflasi. Didapati juga bahawa disamping adanya peruntukan-peruntukan yang membolehkan campurtangan Pusat, kuasa ini lebih merupakan "paper legislation" kerana ia tiada dilaksanakan tanpa kerelaan ataupun persetujuan Negeri-negeri diperolehi terlebih dahulu. Adanya berbagai-bagai Majlis yang turut dianggotai oleh Negeri-negeri, Mesyuarat Perdana Menteri dengan Menteri-menteri

Besar dan Persidangan Majlis Raja-raja adalah sebagai cara yang dapat mengurangkan ketegangan antara pihak-pihak jika ada. Pada amalannya sekalipun Pusat berhak menempatkan pegawai-pegawainya di Negeri-negeri, tanpa persetujuan Negeri yang berkenaan, perlantikan atau penempatan itu akan ditarik kembali ataupun dibatalkan langsong.

Kerjasama antara Pusat dan Negeri-negeri memanglah ujud sekarang ini, contoh yang terang ialah projek-projek bersama Pusat dan Negeri, penyerahan pemuda-pemudi terlatih oleh Negeri-negeri kepada Pusat dan berbagai-bagai lagi tindakan yang dilakukan dan ditunjukkan oleh kedua-dua pihak menunjukkan semangat muhibbah adalah subur dan mendapat tempat yang sewajarnya di Malaysia ini. Ujudnya Kerjasama Pusat dengan Negeri-negeri menambah mesrakan hubungan Pusat dan Negeri-negeri dan ini akan mengukuhkan lagi hubungan dari segi undang-undang (yang sedia ada).

Hubungan mesra yang ada antara Pusat dengan Negeri-negeri menyebabkan pentadbiran dapat berjalan dengan lancar. Ini dibuktikan dengan "perwakilan kuasa memerintah" yang sering dibuat oleh Pihak-pihak Berkuasa Pusat kepada Pihak-pihak Berkuasa Negeri-negeri. Adanya "perwakilan kuasa" itu memungkinkan kegiatan (aktibiti) Kerajaan Pusat dapat menempati kawasan-kawasan pedalaman yang terpencil. Kalau hubungan mesra antara Pusat dan Negeri-negeri tidak ujud, keadaan yang berlainan terjadi, iaitu Pusat terpaksa mengurangkan kegiatan seperti orang kudung. Lebih jauh

dari itu pula ialah andainya perwakilan kuasa memerintah itu dibuat kepada sesuatu Negeri dan Negeri itu mempunyai budibicara tentang pelaksanaan undang-undang itu, maka bila budibicara Kerajaan Negeri dijalankan ia mungkin akan jadi punca untuk Kerajaan Pusat ditentangkan oleh Rakyat.

Biarpun Perlembagaan memperuntukkan beberapa cara dimana Pusat boleh mencampuri urusan-urusan Negeri, namun Kerajaan Pusat tidak pernah menggunakan peruntukkan itu tanpa meminta dan memperolehi kebenaran Negeri terlebih dahulu. Sejauh yang mengenai hubungan dengan Negeri-negeri tidaklah lagi perkara-perkara yang begitu menonjol dan dapat dicela dilakukan oleh Pusat, kecuali ketika "dharurat" diisytiharkan di Sarawak. Undang-undang yang dibuat di bawah Perkara 76(4) sekalipun adalah dibuat setelah persetujuan Negeri-negeri diperolehi terlebih dahulu, iaitu suara sebulat suara dalam Majlis yang berkenaan dengan Statut itu, e.g. Majlis Tanah Negara. Ada pula kalanya didapati undang-undang yang dibuat oleh Parlimen sekalipun ia berkuasa di Negeri-negeri, tetapi budibicara Negeri-negeri adalah diperlukan sebelum sesuatu Undang-undang itu pada hakikatnya dapat ditadbirkan disesebuah Negeri. Kebebasan Negeri-negeri bertambah jelas kelihatan bila sesuatu Akta induk itu dengan jelas memberi kuasa kepada Kerajaan-kerajaan Negeri untuk membuat undang-undang kecil.

Mahkamah telah menjunjung tinggi peruntukkan Perlembagaan

dan juga prinsip-prinsip federalism dengan memutuskan bahawa apabila undang-undang Negeri itu bercanggah dengan undang-undang Persekutuan maka Undang-undang Persekutuanlah yang dipakai.

Biarpun kuasa diberi kepada Parlimen untuk membuat undang-undang supaya sesuatu Kerajaan Negeri itu mematuhi Perlembagaan, tetapi setelah ujud alasan untuk berbuat demikian tiada pula apa-apa tindakan dibuat oleh Parlimen. Kendaan ini akan tinggal menjadi teka-teki yang sukar dijawab. Mungkin juga Parlimen berpendapat peruntukan Perlembagaan tiada cukup kuat untuk Parlimen membuat undang-undang yang bertujuan supaya peruntukkan Perlembagaan Terengganu itu dipatuhi oleh Kerajaan Terengganu.

Kesimpulannya hubungan pentadbiran yang harmoni antara Pusat dan Negeri-negeri komponen Malaysia adalah suatu hakikat pada hari ini. Kerana keharmonian itu rancangan-rancangan Kerajaan dapat dijalankan dan dilaksanakan dengan memuaskan. Dalam keadaan sekarang dimana keharmonian ujud ada sukarlah kita boleh melihat akan ada lagi sebarang guaman di mahkamah antara Pusat dan mana-mana satu Negeri sebagai pihak-pihak yang terlibat dalam guaman sibil.